

अथ चतुर्थमन्त्रमाह । “होता यक्षदिडेडितः । आजुक्कानः
सरस्वतीम् । इन्द्रं बलेन वर्द्धयन् । ऋषभेण गवेन्द्रियम् ।
अश्विनेन्द्राय वीर्यम् । यवैः कर्कन्धुभिः । मधुलाजैर्न मासरम् ।
पयः सोमः परिस्रुता घृतं मधु । वियन्त्वाज्यस्य होतर्जय”
इति । इट्शब्देन चतुर्थप्रयाजदेव उच्यते । इडा देवेन सहा-
श्विसरस्वतीम् इन्द्रदेवान् होता यजतु । कीदृश इन्द्रः ईडितो
मन्त्रैः स्तुतः, सरस्वतीमाजुक्कानः इह कर्मणा ऋयन् वर्त्तते ।
इन्द्रं बलेन वर्द्धयन् वर्त्तते, ऐन्द्रमृषभमिति विहितेन गो-
जातीयेन ऋषभेण इन्द्रियं वर्द्धयन् वर्त्तते । अश्विसहिता-
येन्द्राय वीर्यं वर्द्धयन् वर्त्तते । ये सक्कर्था यवाः, ये च कर्क-
न्धवः स्थूलवदरफलविशेषाः, ये च लाजसदृशा ब्रौहिवीज-
विशेषाः तैः सर्वैर्युक्तं मधु मधुरं मासरं मासरद्रव्यं वर्द्धयन्
वर्त्तते । मासरं तक्रमिश्रितं सूक्ष्मयवचूर्णम् ॥

अथ पञ्चममन्त्रमाह । “होता यक्षद्वर्हिः सुष्टरीमोर्लं मृदा ।
भिषङ्गासत्या [३] । भिषजाऽश्विनाश्चा शिणुमती । भिषग्धेनुः
सरस्वती । भिषग्दुह इन्द्राय भेषजम् । पयः सोमः परि-
स्रुता घृतं मधु । वियन्त्वाज्यस्य होतर्जय” इति । दर्भाभिमानो
वर्हिःशब्दवाच्यः पञ्चमप्रयाजदेवः तं देवं होता यजतु ।
कीदृशो देवः, सुष्टरीमा शोभनस्तरिमा वेद्यामास्तरणं यस्या-
सौ सुष्टरीमम् ऊर्लं मृदाः कम्बलवत् मृदुः इह कर्मणि
नासत्या भिषक् अश्विदेवौ चिकित्सकौ विघ्नरूपानिष्टनिवारकौ,
न केवलमत्रैव किन्तु सर्वत्र भिषजाश्विना तौ देवौ चिकि-